

POČTAJ BÓH

ČASOPIS EVANGELSKÍCH SERBOV

8. číslo

Budyšin, awgust 1974

Lětnik 24

Hrono na žnjeńce 1974

Ja wěm, mój Božo, zo ty wutrobu pruwuješ, a sprawnosć je či spodobna I. Kron. 29, 17

Měsačne hrono za awgusta praji nam trojake.

1. Bóh pruwuje wutrobu.

W Starym zakonju je wutroba městno myslenja, chcyća a rozsudjenja. Hdyž něchtón po tym jedna, „štož we wutrobje“ je, potom so wón rozsudži po swojim wašnju, to rěka, wón so rozsudži po tym, štož wón sam myslí a chce. Za Stary zakon posłaji wutroba naše zadžerženje.

Nětko nam hrono praji: Bóh pruwuje wutrobu. Z druhimi słowami to rěka: Bóh pruwuje naše mysle, našu wolu a zaklad našeho zadžerženja. Wón znaje najhlubše přičiny našeho jednanja.

Za nas to rěka: Boha njemóžemy slepić. Před Bohom njemóžemy so schować. To chcyše hižom Hadam, a jemu so to nje poradži. Před Bohom njemóžeš masku nosyć kaž před čłowjekami. Bóh pruwuje wutrobu.

Za nas to dale rěka: My njemóžemy druhého čłowjeka prawje posudzować, dokelž njeznajemy jeho tajne mysle. My njewěmy, čehodla je so tak a nic hinak rozsudžił. My jeho jenož zwonkownje znajemy – a nic jeho wutrobu.

2. Bóh chce sprawnosć.

Ale što rěka „sprawnosć“?

Mnozy myslja při tym na někajku normu, kiž ma so spjelnić, na příklad: přeco wěrnosć rěčeć, nic mandželstwo lamać a tak dale. To pak Stary zakon pod sprawnosću nje rozumi. Sprawnosć njeje norma, ale dobry porjadk, zaklad zhromadného žiwjenja docyla. Tuž wobsteji sprawnosć w našim poměrje k druhim čłowjekam a k Bohu. Sprawny je tón, kiž ma dobry počah k blišemu a k Bohu. Wězo sluje k prawym poměrám tež wěste normy. Te pak maja swój wěčný zaklad a njesteja same za sebje.

Štó pak z nas ma tón prawy zwisk? Štó móže jón docyla měć? Čłowjekam Stareho zakonja so tež hinak njezděše hač nam. Swjate pismo pak nam tež praji: Z b ó ž - n i k p ř i n j e s e w o p r a w d ž i t u s p r a w n o s ć. Tuž njeleži naša sprawnosć w našich skutkach, ale je Boží dar.

A tola čítamy w hróněku: Bóh chce sprawnosć. Sprawnosć pak njeměni tu někajku normu, kotruž bychmy spjelnić měli, abo naš poměr k čłowjekam a k Bohu, kotruž tež w porjadku njeje, ale wjele bóle w mysli, zo nje bychmy spytali so sami wusprawnić, zo nje bychmy so za lépsich wudawali, hač smy, zo nje bychmy masku nosyli ani před čłowjekami a hišće mjenje před Bohom. Něme ma, jelizo prawju widžu, dvě slowje za „sprawnosć“: Gerechtigkeit a Ehrlichkeit. Naše hrono měni to druhe.

Tak so nam praji: Bóh nas woprawdže znaje. Před nim njemóžemy so chować, ani štož smy ani štož myslimy a

chcemy. Bóh widži, zo smy wšitcy hrěšnicy. Spodobny pak je jemu tón, kiž so njetaji, ale to sprawnje wuznawa.

3. Naše hrono započnje so ze slowom: Ja wěm.

Dawid tak rěči w džaknej modlitwje, z kotrejež je naša štučka wzata. Dawid džakuje so za bohate dary, kiž su so woprowale za natwar templa. Ale što to w našim zwisku rěka?

Dawid praji: Bóh widži woprawdžitu přičinu za bohate dary. Wón wě, hač su woprawdže jemu u date, kaž pola chudeje wudowy (Mark 12,41–44), abo hač za tym njestěji žadanje po wulkim mjenje a česći.

Ródny do Aloisa Jiraseka, wulkeho českeho spisowacela a wótčínca, w Hronovje

Bóh pak tež znaje woprawdžitu přičinu pola tych, kiž njewopruja, kiž na příklad cyrkwinske dawki njeplaća. Nam drje su wěrne přičiny hustodosć njeznate, nic pak Bohu. Jemu njemóžemy ničo zatajić.

Tak so nam džensa praji: Bóh nas woprawdže poznawa hač na dno našeho byća. Samo naše mysle, kotrež chcemy zatajić.

Tuž wzda jmy so tajkich pospytow, ale budźmy sprawni, dokelž:

Ja wěm, mój Božo,
zo ty wutrobu pruwuješ,
a sprawnosć je či spodobna.

S. A. Hr.

Naša zamołwitosć za swět

Tema Serbskeho cyrkwinskeho dnja 22. a 23. smažnika 1974 w Rakecach

Rakečanski Serbski cyrkwinski džen měješe swój wosebity a rjany charakter. Program bě tež létsa, kaž smy to zwučeni, derje přemysleny a derje wuhotowany. Luba je nam stajnje znowa připođniša přestawka z ludowymi spěwami. Létsa bě nam dešč chcył zeškodzić, a tola smy hišće swoju péknu zabawu na farskim dworje měli.

„Naša zamołwitosć za swět“ – w tym je so wjele dobrych, pobožnych a rjanych mysłow wuprajilo. Někotre z přednoškow chcemy w „Pomhaj Bóh“ wozjewić.

Wosebity bě létuški Cyrkwinski džen ze swojim młodostnym razom, tak zo bychmy skoro zapomnic móhli, zo smy wosady starych ludźi. Wjesoła młodžina nam hospodliwje

poslužowaše. Lěkar Gerhard Herrmann (1944) nam zajimawosće z Rakečanskich stawiznow powědaše. Wón nas tež njezdělu na kemšach powita. Wikarka Kralec (1943) so jako młoda duchownka zaběraše z problematiku našich křesćanskich nadawkow džensa.

Naš serbski spisowacel Pétr Malink (1931) nam ze swojich nahladow

a nazhonjenjow přednjese swoje mysle. Lékar dr. med. Arnošt Wirth (1941) dopomni cyrkej na jeje dušepastyrské winowatosće.

Wosadny farar Jan Lazar (1940) předowaše nam jasnje, chutnje a pobožnje, kaž to jenož młody čłowjek dokonja.

Dleši přednošk měješe susodny farar, knjěz arcyměšnik Jurij Šořta-Ralbičanski. To bě nam wužitne sly-

šeć, kak so katolski teolog ze samsnej tematiku zaběra.

Prěni raz běchmy modern pobožne spěwy w serbskej rěči slyšeli. Jara so nam to spodobaše. Młoda wosada sej přeješe, zo bychu wosadni sobu spěwali, ale z tym klacaše.

Wažne postrowy nam podachu wyši cyrkwinski radźiciel Henckel z Drježdźan, wyši konsistorialny radźiciel Juergenson ze Zhorjelca, de-

kan dr. Kaňak z Prahi, farar Jerzy Wałach z Karwiny (ČSSR) a senior dr. Veselý z Jilemnice (ČSSR).

W bohatej ličbje běchmy so w Rakecach zešli, a wšitcy smy so wobzobozni a dżakowni wróćili.

Wutrobnje dżakujemy so lubej farskej swójbje a wšitkim Rakecańskim pomocnikam, kotřiž su so tak lubje wo nas starali a z wulkej lubosću naš Serbski cyrkwinski džen přihotowali.

Pytajo za rjanosću

Naša wosadna jězba 1974 do ČSSR

Štó njeje po puću a pyta za dokonjanosću a rjanosću? Ženje tute pytanje njeje zastało a to tež njebudže. Čłowjek je něšto zhubił (hlej 1. Mójzasa 1+2 a po tym započá so wulke pytanje. Žedženje za rjanosću a dokonjanosću leži hluboko w nas — je najskerje ćeridlo w našim čłowjskim žiwjenju.

Pytajo za rjanosću so přeco znowa na wšelakore puće podamy a honimy ze wšej mocu, znajmjeńša kusk rjanosće do swojeho žiwjenja dóstać. Mjenujemy rjanosć tež lubosć, zbožo, harmoniju, miłosć, sćerpnosć, dobroćiwosć atd. A každy je — hač je młody abo stary — po puću pytajo, hladajo, so nadźijejo a rozważujo. Derje, hdyž smy hišće po puću, tak mamy hišće přisľubjenje, zo namakamy tutu rjanosć, kiž naše žiwjenje hodne čini. Tuž podachmy so zaso na puć k bratram a sotram susodam. Na hranicy k ČSSR njetrjebachmy doľho čakać. Z rjanym nowym Ikarusom jědžechmy prawje spěšnje do Liberec (Reichenberg). Po doľhim času dešćowanja pokazowaše so zaso slónčko a pozłoćeše Lužiske hory. Kurjawa so zběhaše, a tak widžachmy Ještěd (Jeschken), najwyšu Lužiskich horow (1 012 m) z rjanej nowej wěžu. Pozastachmy w Liberecu na hodžinku, zo bychmy sej něšto nakupili a sej trochu nohi přeteptali. Při rjanym wje-drje přez Turnov jědžechmy. Spominachmy na přecela Pawla Glosa, kiž je tu farar Jednoty bratrskéje. Bórže běchmy w Jičínje. Na krasnym naměsće zastachmy tež tu na hodžinku. Njemějachmy hišće kruty plan, hewak bychmy najskerje tež fararja Hejla prosyli, nas tu powitać. Tak hladachmy sami na město Waldtsteina, slawného přez Schillerowu „Wallenstein“. Wón je tute město po swojich planach za hłowne město postajił. Měješe sam swoje pjenjezy. Wulki palast, krasna barokowa cyrkej, wulki klóšter, zajimawa měšćanska wěža a wulke torhošćo swědča so bywšej dobje.

Chcychmy do Orlickich horow (Adlergebirge) a tohodla dale přez Nowu Paku na Trutnow (Trautenau)! Hory před Krkonošemi (Riesengebirge) maju zaso hinaši raz hač Lužiske hory. Krajina a dróha nas wobkuzľachu. Trošku so dešćowaše, ale runje přez to dósta wšo swój njezapomnity raz. W Trutnowskim hotelu Wařawa mějachmy wobjed skazany — wězo knedliki, kak by móhl tam „brambory“ (béryny) jěsć? Tu móžachmy swojeho hosćićela, fararja Stráďala z Hronowa, postrowić. Wjeselachmy so jara, zo wšo tak derje do so přimaše. Z bratrom Stráďalom podachmy so do „Doľa wowki“, tam hdžež bě spisowaćelka Božena Němcová lěta młodosće přežiwiła. Někotři z nas su w februarje film „Wowka“ w telewiziji widźeli abo serbski přeložk romana čitali. Nětko stejachmy na tutej rjanej a zbožownej zemi a z nami wjele, wjele ludži po stopach „Wowki“ chodžachu. Ju dyrbiš lubo mć. Je to žona a mać była, kajkuž pytaš. Naš čas ma maľo maćerjow, žonow drje, ale nic maćerjow, biologisce haj, ale nic po duchu. Wone su zrědka, kiž su tón dobry duch swójby, kiž so postaraja wo měr w swójbje a wokolinje, kiž tróštujaja a wodawaja, kiž njetľoča so do swětla a tola w swětle steja, kiž su wšo, byrnjež měnja, zo ničo njejsu. Pytajo za rjanosću hladachmy do dobrego swěta „Wowki“, kiž bě pozdaću chudy a tola mnohich dženusa hišće wobohaca. Dale jědžechmy po Upje nimo hrodu Ratibořice do Českeje Skalicy, hdžež bě Božena Němcová do šule chodžila a so pozdžišo tež zwěrowala. Nimo noweho spjateho jězora (Talsperre) wjedže dróha do Noweho Města nad Mětuje, kiž mjenuja Češa tež česki Betlehem. Je to nimoměry krasne město. Štóż chce jo wopisać, budže doľho za słowami pytać dyrbjec. Nas čas dale čisćeše. Z busa hladachmy hišće doľho na tutu kom-

Naši ekumeniscy hosće w Rakecach. Wyši cyrkwinski radźiciel Henckel z Drježdźan, prof. dr. Kaňak z Prahi, farar Jerzy Wałach (w bětěj albje) a dalši.

poziciju rjanosće. W Slawoňowje pozastachmy při drjewanej cyrkwiće z lěta 1533. Tam běchu runje kemše, a tola dostachmy začisć wo dokonjanosći Božej slawy přez drjewo, a barbu w rukach Božich čłowjekow. Wokoło cyrkwički je murja, a při zachodže steji zwonica-wěža. To bě woprawdže něšto za nas. Bórže běchmy w Orlickich horach, w předarskej staciji Hronowa w TIS. Tam čakaše bratr Suchal a tři sotry z dobrym čajom a mnoho tykancom. Džiwa njeje, zo so nam tu derje lubješe. Farar Stráďal nam tu něšto z cyrkwy a wosady praješe.

Přeco zaso přińdžechmy z doľow na wyšiny a mějachmy tón lubozny wuhlad na krajinu. Haj, hory njejsu runja horam. Kurjawa stupaše z mokrych doľow, a wječorne slónčko so pokazowaše w tysacorych pozłoćanych kapkach na lópenach štomow. Přińdžechmy do Nachoda. Słowny hród nas hižo doľho witaše. Nětko čakaše na nas syła wosadnych, zo by nas k sebi prosyła. Tola najprjedy stupichmy do cyrkwički. Rum za Bože služby činješe na nas wulki začisć. Je tam wšo z rjaneho drjewja a čiste. Zaspěwachmy česki spěw — melodiju znajachmy. Farar Stráďal pokaza nam někotre rjane wobrazy, kiž bě na Serbskim cyrkwiskim dnju 1971 w Klukšu činił. Wy so tola na jeho dopomniće, bě nam tehdom někotre spěwy zanjes!?

Nóclěhi so rozděllichu, a potom so rozeńdžechmy. Smy wulce dżakowni, zo nas tak lubje hospodowachu. Hronowska wosada ma někak 800 dušow, a my běchmy 47. Zaběraše to nas, zo hosćićeljo sami na ľubju a druhdže spać džěchu, jenož zo so nam derje džeše. W kwartěrach přińdže zwjetša hišće k dobrym rozmoľtwam.

Njedźelu, 16. 6. 1974 zetkachmy so wšitcy zaso na Hronovskim torhošću. Sotra Drahomila Stráďalova, sama fararka w Broumově (Braunau), přewodžeše po měsće a stopach spisowaćela Alojsa Jiráseka. Wosadni běchu zdžěla film jeho romana „F. L. Věk“ widźeli. W Jirásekowym džiwadle je muzej z wulkej lubosću a česćownosću přihotowany. My sej jón wobhladachmy a mnoho tych wěcow widžachmy, kiž běchu spisowaćeľej wažne abo kiž hraja w jeho romanach (wosebje w romanje „U nás“ (Pola nas) wosebitu ról. Ródný dom A. Jiráseka steji njedaloko pěkneje kat. cyrkwy. Wón je derje zdžeržany a pěstónjeny. Štóż nam tamniši zarjadnik praješe, swědčeše wo wulkej lubosći ľuda k Jirásekej. Byr-

njež bě katolik, tola ewangelskich derje znaješ. Jeho přečel bě ewangelski I. Hronowski farar Josef Šary.

W hotelu Na Mytě (Am Zoll) wobjedowachmy. Možno zo tam tón abo tamny hišće wo kemšach rozmyslowaše. Farar Strádal přédowaše wězo česce a wězo spěwaše so česce. Jenož to a druhe słowo bě nam znate a někotra melodija. Při wšém njezrozumjenjom tola wědzachmy, tu so Bože wěčne słowo připowědza a Boži duch je tam, hdžež so dwaj abo třo w duchu Jezusa zhromadzeni! Ja sym tam w serbskej rěči postrowił a džak wuprajil.

Po wobjedze sej dojdžechmy do Aderšbachskich skallow. Maju wěstu podobnosć ze Sakskej Šwicu, a su tola hinaše, snano rjeńše. Skoda, dyrbjachmy so tu z swojim přečelom rozžoňnować. Dyrbješe do Nachoda na Młodu wosadu. Tak jědžechmy sami dale do Trutnowa. Wobhladachmy sej krasnu barokowu měšcansku cyrkej a syd-

nymy so potom zaso do hotela Varsawy. Hnujese to, tak nas tam zaso přijachu a nam služachu. Tam njebě aroganca, ale wutrobitosć.

Naš dompuć džěše přez Janske Lázně w Krkonošach a Vrchlabí (Hohenelbe) do Jězerskich horow. Přeco při Jězeri (Iser) dróha wysoko do horow wjedže. Přez Jabloně jědžechmy do Přichovic, hdžež mějachmy wječer skazanu.

Pytajo za rjanosću dožiwichmy tu krasny wječor. Dońdžechmy k ewangelskej kapalce a rozhladowachmy so. Přez Tanwald a Jablonec jědžechmy do Libereca. Zemja so zaso wobdawaše z čmowym plašcom — a to bě tež džěl rjanosće dnja. Na hranicy njetrjebachmy dolho stać a tak běchmy 22.30 hodž. zaso w Klukšu. Džak Bohu Knjezej a knjezej Jogušej, kiž je naš sofer był. Džak, zo smy tak wjele rjanosće namakali.

P. W.

Ze swětom žiwy być

Ze swětom žiwy być, we swěće žiwy być — njeje tole słowo, wo kotrymž džensa zhromadnje rozmyslujemy, njeje tuto słowo přežara jednore, samozrozumliwe, haj samo banalne? Smy tola žiwi we swěće a tuž tež ze swětom, to je fakt, a na faktach so ničo njezměni.

Słowo swět je sławne, ale prózdne a bjez wahi kaž naduty pucher, kotryž so bórže puknje. Njejsu słowa swoju slawu zhubili? Tysacy slowow nas wšednje nadběhuja, pytaja wot hłos we nas, čakaja na našu wotmołwu. Ale njejsmy my z nawalom slowow wotupjeni, njejsu naše wušy přehluche, zo bychmy słowa wuslyšeli a naše jazyki přeněme, zo bychmy wotmołwili?

Sławne słowo: s w ě t. W zańdženosći měješe słowo swět druhdy něšto njepräčelskeho, něšto djabolskeho: Swětna wašnja běchu nam njepečiniki, swětna spóznaća mějachmy za bładnu wěru, swětna wjesela za hrěchi, swět lubowaše juski a wyski — my spěwachmy kěrluš. Tu běše cyrkej — tam běše swět.

Mnozy křesćenjo přełamachu twjerdžiznu wot nutřka a podachu so do swěta — w nadawku cyrkwyje, často pak tež na swoju ruku. Boži syn bě drje přeni, kotryž nastupi tonle puć — w direktnym nadawku swojeho a našeho wótca. W jeho naslědnistwje widžimy japoštołow a widžimy mnohich swěrných křesćanow, mjez nimi na přikład dweju mužow wšelakeje doby, ale samsne-

Klukšancy a Hronovscy wosadni po Božej službje w Hronovje

ho mjena, našeho reformatora a čornucha Martina Luthera-Kinga. Woni wšitcy podachu so na puć, zo bychy we swěće skutkowali, ze swětom žiwi byli.

Sławne słowo: swět. Ludžo dobreje wole so prócuja, naležnosće swěta na dobro ludži rjadować a wodźić. Duchowny Rakečanskeje wosady, knjez farar Lazar jun., je njedawno při zjawnej składnosći wo tym porěčał, kak křesćenjo, tež serbscy křesćenjo, we našim kraju sobu skutkuja při rjadowanju a wodženju swětných naležnosćow. Njeličomni křesćenjo steja w tutym prócowanju hromadže z njekřesćanami, kotřiž su tohorunja naši bliši a naši bratřa, nic jenož w našim kraju. Tež z nimi smy žiwi, tež mjez nimi skutkujemy a džělamy.

W ruskej rěči woznamjenja słowo „mir“ swět a woznamjenja zdobom měr. Mir wa wsjom mirje — Měr na cyłym swěće. Ze swětom žiwy być — to rěka tež njesprócnije so starać, zo by był měr mjez ludžimi a ludami. Starajmy so sobu wo to, zo bychy so do protyki čłowjestwa zapisali wšitke ekumeniske konferency a swětowe kongresy, wšitke swětowe podawki, mojedla tež swětowe mišterstwa w kopańcy, wšě podawki — nimo jednoho, a to je wójna. Měr na cyłym swěće a we wšěch jeho kurtach a kućikach — to je wšedny na-

dawk křesćana, kiž je ze swětom žiwy.

Praji so husto, zo je so swět pomjeńšił. Hdyž je naš prjedownik Jan Kilian před 120 lětami ze swojimi 300 serbskimi bratrami a sotrami někotre měsacy po puću był do noweho swěta w Sewjerneje Americje, tak wobkruži džensa kosmonawt našu zemsku kulu za połdra hodžiny, a ludžo na zemi, před televizorom sedžo, jemu samo přihladuja. Kajka spěšnosć, kajke možnosće! Wulkotna wěc, hdyž sluzi wědomosć a technika čłowjekej, a ludžom so lubi, hdyž maja cyly swět we swojej dobrej stwě.

Swět so njeje pomjeńšił, swět wostanje wulki a daloki a pošny problemow a nadawkow. Swět njeeksistuje jenož w našej dobrej stwě, chiba małki a małomyslny swět našeje sebićnosće, kotraž sej myslí, zo su naležnosće swěta w porjadku a wotbyte, hdyž su jenož naše wosobinske naležnosće zřjadowane: naše džělo a naša mzda, naša chěžka a naše awto, naš dowol a naša drasta. Bjez dwěla wažne wěcy, ale swět je wjetši hač naša dobra stwa.

Wotewrimy swoje wutroby, zo bychmy po doporučenju swj. Pawoła „swět wužiwali a nic znjewužiwali“. Budžmy ze swětom žiwi, wotewrimy swoje dobre stwy, přetož swět nas trjeba.

P. M.

Z postrowow našich ekumeniskich hošći na Serbskim cyrkwiniskim dnju w Rakecach

Jeho spektabilita, dekan Husoweje fakulty w Praze, knjez **profesor dr. dr. Miloslav Kaňak**, praješe w swojim postrowje mjez druhim:

Mnoho dobrych přečelow džens na Was spomina. Wjele z nich su bratřa a sotry reformowanych cyrkwyjow, kotrež su z Wami wusko zwjazane

Pomnik dobreje wowlki

w křesćanskej lubosći a w Chrystusowej jednoće.

Ja njejsym přeni raz mjez Wami. Před 10 lětami sym hižom na Wašim cyrkwinskim dnju pobyl (w Budestecach). Spominanje na Was je mi wutrobu hrěło a je mje přez cyte te lěta přewodžalo. Jara sebi přejach, zo bych Was zaso wopytać móhl, ale na wšelke wašnje běch zadžěwany. Po wšěch wobćežnosćach sym pak nětka tola zaso k Wam přišoł. Wy však njewěsće, kak sym so na Was wjeselił. Zo směm tu być, je mi wulka radosć. Ja so zawěrnje raduju z Wami radowacymi. Ja Wam přeju Bože bohate žohnowanje. Budźće žiwi w měrje a w lubosći mjez sobu. Boh pak pomhaj Wam wě Wašim dźele.

Knjez farar Jerzy Wałach poda najprjedy krótki přehlad wo swojej ew.-luth. cyrkwi w Čěšinskim kraju, zo ma wona na 50 000 dušow w 19 wosadach, w dwěmaj seniorotmaj (eforijomaj). Jich biskop rěka Wadisław Kiedroń. Swoje duchownske slowo zložil na bibliske hrono:

Tym, kotřiž Boha lubuja, dyrbjaj wšitke wěcy k lěpsěmu služić. Te ludy, kotrež su Boha poznali a jeho lubuja a su jemu poslušne, njewobsteja jenož we wšelkich přeměnjach a wichorach stawiznow, ale su přičina za druge narody, zo bychy tež wone Boha chwalili. Tak je to bylo z israelskim ludom. Přetož Boha lubować, to rěka zdobom, Bohu budž swěry a tomu nadawkej, kotryž wot njeho mamy, njech je nas do toho abo druhého naroda stajił. Boža lubosć sej wot nas žada, zo bychmy svojich wótcow a swój narod lubowali, kaž to widžimy na přikładze Knjeza Jězusa a jeho japoštołow, wosebje na japoštole Pawole.

Ja Wam přeju, zo byšće chodžo po stopach wulkich synow Wašeho naroda njewotstupili wot Boha, ale jemu poslušni byli, zo byšće w Božim mjenje služili wšitkim, najbóle pak tym, kotřiž maja samsnu wěru, zo byšće dale trali a dopjelnowali swoje čestne nadawki, kotrež je Boh Wam napožil.

zo byšće byli most mjez susodnymi słowjanskimi ludami a němskim, tak derje, štož nastupa narodnosć kaž tež wěru.

Njeh wšehomócnny Boh žohnuje Waše dźelo a njeh dobroćiwje da, zo dale wutrajeće a so wuwiaće.

Knjez senior dr. theol. Veselý wuběhny w swojim postrowje:

Chrystusowa cyrkej je jedna njeđiwajcy wšěch rozdželow wučby a žiwjenja, njeđiwajcy wšelakorych cyrkwinskih stawiznow a tradicijow. Cyrkej je jedna po wšem swěće, ale jenož pod tym wuměnjom, zo je wona Chrystusowa cyrkej. Ničo a nichton druhi njemóže jej žiwjenje dać hač jenož Chrystus sam. To je zawěrnje naša zhromadna starosć, zo by Chrystus w cyrkwi knježil, zo by wona byla jeho čelo a my wšitcy stawy tutoho čela. Hewak budže cyrkej jenož hišće někajke nabožne towarstwo.

Zwučeny wobraz ze Serbskeho cyrkwinskeho dnja

Tak mamy posluchać na Chrystusa, kaž nam jeho swjate Pismo wobswědčuje. Rozdžělena a roztorhana cyrkej njeprjědnje do jednoty ani přez sprawne ekumeniske hibanje, ale jenož přez same posluchanje na Chrystusa. W tym dohladaja so čłowjekoj wšelkich cyrkwjow, zo su bratřa a sotry samsneho Mištra, zo su žiwi we wěrnosći, kotraž njerozdžěluje, ale jich wjazaj do jednoho cyłka. Bjez Chrystusoweho slowa mrějemy kaž bjez chleba a wody.

Našej wuši wšak stej njekeďzblivej a naš rozum je w spytowanju, Božim myslam naše mysle a Božemu slowu naše slowo naprećiwio stajeć. Tuž mamy wo swjateho Ducha prosyć. Prošmy wo jeho přitomosć tež tu na tutym Cyrkwiskim dnju.

Dr. med. Gajewski pošla nam serbski telegram:

Wšitkim lubym Serbam a hosćom z wukraja swjatočnje zhromadženym w Rakecach najwutrobnije bratrowske ekumeniske postrowy džens bohužel zdaloka Wam scele dr. Gajewski a družu pólscy přeceljo we Wařawje a w Sochaćewje.

Ž wosadow

Klukš. Njeđzela Rogate, 19. 5. bě za našu wosadu wulke dožiwjenje. Rano mějachmy Lipsčanski hrajerjow mjez nami. Woni pokazachu nam hru „Budžeće kaž Boh“ wot Armand Payota. Wosada ze zajimom hladaše a sluchaše na dothu hru. Widžachmy, zo je stawiznička wo Hadamje a Jěwe našemu časej bliša, hač bychmy to chcyli wěrić. Kóždy čas slubi na swoje wašnje: *Wostajće Boha a budžeće kaž Boh a hišće wjace*. Hra pokaza, kak so čłowjek wobšudzuje, kak wón wochudni, što wón woprawdže bjez Boha je.

W připołdnišej přestawce nawarichmy na farskej zahrodze kotol z gulašom, zo bychy so hosćo a někotři wosadni najěsć móhli. Zesłodža! Mjez tym sprócniwi hižo zaso na popołdnie zetkanje žonow wokoło cyrkwe přihotowachu. Z daloka a bliska přichwata wjac hač 170 žonow do Klukša. Tema zeńdženja: *Wěste je wěste!* (Sicher ist sicher). Knjeni L. Hungerowa z Langebrücka přednožowaše na dobre a dostojne wašnje. Žony rady posluchachu, Farar

Siegfried Albert z Hrodzišća porěča jako kurator za dźelo mjez žonami našeje eforije, a knjez Günter Schwarza z Budyšina nazwučowa kanton. Wonka hižo Bože slónčko na nas čakaše — a tež dobry kofej a tykanc. Derje so bjesadowaše, piješe, a tykanc skónčnje tež hišće dosahaše. Přeco zaso spominamy na rjane hodžinki tuteje njeđzele.

Njeswaćidlo. Sobotu, 13. julija 1974 móžeštaj mandželskaj August Miersch a Emma rodž. Schneider z Wulkeho Přezdrěnja swój złoty kwas swjećić. Swěrnymaj wosadnymaj přejemy z cyłej wutrobu wšo dobre na daši puć žiwjenja. Boh Knjez njech jubilarow a jeju cylu swójbu přewodža ze swojeje miłosću.

Klukš. Njeđzelu, 9. 6. běchu mjez kemšerjami Max Pawoł Bjarš a Marta rodž. Krupperc z Komorowa. Wosada swjećeše z nimaj złoty kwas. Přejemy jubilarowaj Bože žohnowanje, wjele wjesela, strowotu a štožkuli jimaj trěbne je na čele a na duši. Je to druhi złoty kwas za 8 lět był, kiž je so w kruhu njeđzelskeje wosady swjećil.

Njeswaćidlo. Wot pjatka do njeđzele, 28. do 30. 6. 1974 mějachmy luby wopyt z Čech. Farar Carda z Hornjeje Čěrnny bě z wosadu k nam přijěl. Z radosću widžachu naši Serbja, zo móžachu so ze swojimi čěskimi hosćimi dorěčeć. Njeđzelu po serbskich kemšach dyrbjachmy so zaso rozžohnować. Wutrobnu dowěra a lubosć bě nas bórce zwjazala, tež tam, hdžež hósćo ani słowčka němse njerozumješe a hosćiceljo jenož němse rěčachu. To drje běchu žortne situacije! Nětka so wjeselimy, zo budžemy bórce jich hosćo.

Klukš. Džěl mlodeje wosady z Klukša a Hodžija je sej w juliju do pólskich Mazurow dojeł. Budžemy wo dožiwjenjach pozdžišo rozprawy. Nadžijamy so, zo tute dny nas wo wjele nazhonjenjow wobohaća.

Pomhaj Boh, časopis ewangelskich Serbow. — Wuchadza jónkroć za měsac z licencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. — Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Hłowny zamołwity redaktor: superintendent Gerhard Wirth-Njeswaćidlski. — Ludowe nakładnistwo Domowina, Budyšin. — Čisć: Nowa Doba, čisćerka Domowiny w Budyšinje (III-4-9-1470)